

ISSN 2657-3326



MONITOR ASEAN

KWIECIEŃ 2019

„Monitor ASEAN” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w państwach Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie. Monitor opracował Mateusz Chatys – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR ASEAN

KWIECIEŃ 2019

I. STOSUNKI CHINY-ASEAN

3 kwietnia: prezydent Filipin podtrzymuje swoje stanowisko wobec Chin mimo rosnących napięć na Morzu Południowochińskim. Rodrigo Duterte podczas swojego ostatniego wystąpienia oświadczył, że nadal dąży do przyjacielskich relacji z Chinami, a także nie zdecyduje się na konfrontację z chińską marynarką, ponieważ doprowadzi to do otwartego konfliktu. Od początku roku resort obrony Filipin zgłasza obawy odnośnie zwiększającej się liczby chińskich okrętów wokół wysp na Morzu Południowochińskim, znajdujących się w wyłącznej strefie ekonomicznej Filipin. Minister obrony - Delfin Lorenzana, podczas wizyty w Waszyngtonie zgłosił swoje zaniepokojenie dotyczące wzmożonej, chińskiej aktywności wokół wyspy Thitu swojemu odpowiednikowi - Patrickowi Shanahanowi.

4 kwietnia: Rodrigo Duterte ostrzega Chiny przed interwencją na wyspie Thitu. Zgodnie z oświadczeniem ministerstwa spraw zagranicznych Filipin, prezydent Duterte zwrócił się do Chin jako swojego przyjaciela, aby nie naruszały obszaru wokół wyspy Thitu, gdzie zaobserwowano ponad 200 statków chińskiej milicji. Dodał również, że jakakolwiek ingerencja doprowadzi do desantu filipińskich żołnierzy na okupowaną wyspę. W ostatnim czasie odbyły się rozmowy między na stronami na Filipinach w sprawie Morza Południowochińskiego i zdaniem rzecznika chińskiego ministerstwa spraw zagranicznych - Geng Shuanga, były konstruktywne i przyjazne. Nie odniósł się jednak bezpośrednio do oficjalnego protestu Filipin w sprawie obecności chińskich statków wokół wyspy Thitu.

5 kwietnia: zdaniem ministra finansów Tajlandii porozumienie handlowe RCEP zostanie sfinalizowane jeszcze w tym roku. Podczas konferencji prasowej w ramach 23. spotkania ministrów finansów ASEAN i prezesów Banków Centralnych, minister finansów Tajlandii - Apisak Tantivorawong, poinformował o kolejnych postępach w negocjacjach nad Regionalnym Wszechstronnym Partnerstwem Gospodarczym (RCEP), będącym chińską inicjatywą układu o wolnym handlu. Spotkanie odbyło się w Chiang Rai na północy Tajlandii, która w 2019 roku

WYBORY PREZYDENCKIE W INDOEZJI WYGRAŁ JOKO WIDODO

Według nieoficjalnych wyników, wybory prezydenckie w Indonezji, które odbyły się 17 kwietnia wygrał po raz drugi Joko Widodo. Podobnie jak to było w 2014 roku Widodo pokonał swojego kontrkandydata, byłego generała Prabowo Subianto. Zgodnie z badaniami exit polls, prezydent widodo uzyskał poparcie 55% głosujących, czyli o około 10% więcej od swojego konkurenta.

sprawuje prezydencję w ASEAN. Zdaniem Apisaka Tantivorawonga finalizacja umowy powinna zakończyć się w listopadzie bieżącego roku. Negocjacje w tej sprawie rozpoczęły się w 2012 roku jako odpowiedź Chin na amerykańską inicjatywę Partnerstwa Transpacyficznego, z której ostatecznie Stany Zjednoczone wycofały się w styczniu 2017 roku po wygranych wyborach prezydenckich przez Donalda Trumpa. RCEP swoim zasięgiem obejmie wszystkie państwa członkowskie ASEAN oraz Chiny, Australię, Indie, Nową Zelandię, Japonię i Koreę Południową.

7 kwietnia: jedna z głównych chińskich platform wiertniczych zostanie umieszczona na Morzu Południowochińskim. Druga pod względem wielkości platforma wiertnicza ropy naftowej i gazu ziemnego w Chinach - Dongfang 13-2 CEPB, została przygotowana do transportu na Morze Południowochińskie. W chińskiej prowincji Guangdong na południu kraju, w porcie w mieście Zhuhai platforma wyprodukowana przez Zhuhai COOEC (China's Offshore Oil Engineering Company) - Fluor Heavy Industries Co. Ltd. zostanie przetransportowana w celu rozpoczęcia procesu wydobywczego w basenie Yinggehai, znajdującego się w północno-zachodniej części Morza Południowochińskiego pomiędzy chińską wyspą Hainan i północnym wybrzeżem Wietnamu. Zgodnie z informacjami podanymi przez operatora stacji Dongfang 13-2 CEPB, swoją działalność powinna rozpocząć w czerwcu bieżącego roku.

9 kwietnia: Filipińczycy zorganizowali protest przed chińską ambasadą w Manili. Według doniesień policji ponad 1000 obywateli Filipin zgromadziło się przed chińską ambasadą w stolicy państwa, aby zaprotestować przeciwko chińskiej aktywności wokół wyspy Thitu, leżącej w archipelagu Spratly. Uczestnicy protestu wrazili również swój sprzeciw przeciwko polityce realizowanej przez prezydenta - Rodrigo Duterte, który od 2016 rozwija współpracę polityczną i gospodarczą z Chinami kosztem stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. Skutkiem decyzji prezydenta jest rosnące zadłużenie Filipin, które zaciągają pożyczki od chińskich pożyczkodawców, co zwiększa wpływy Pekinu w kraju.

10 kwietnia: prezydent Chin spotkał się z dowódcą narodowych sił obrony Birmy. Xi Jinping spotkał się w Pekinie z generałem Min Aung Hlaing, z którym poruszył kwestię zwiększenia współpracy militarnej między państwami, zwłaszcza w obszarze przygranicznym. Birmański generał zadeklarował chęć współpracy zarówno w sferze militarnej jak i ekonomicznej, związanej z realizacją inicjatywy Pasa i Szlaku.

10 kwietnia: Stany Zjednoczone wysłały statek bojowy w region wzmoczonej chińskiej aktywności na Morzu Południowochińskim. Stany Zjednoczone wysłały desantowy statek szturmowy USS Wasp, na pokładzie którego znajdują się myśliwce F-35B, w region Morza Południowochińskiego, aby wziął udział w manewrach Balikatan realizowanych wspólnie z Filipinami na mocy traktatu o wzajemnej obronie z 1951 roku. Ćwiczenia są realizowane w momencie dużych napięć między Chinami i Filipinami wokół wyspy Thitu w archipelagu Spratly. Władze USA zapowiedziały, że okręt nie przekroczy granicy 12 mil morskich od spornych terenów, żeby nie prowokować którejkolwiek ze stron do większej eskalacji sporu terytorialnego.

12 kwietnia: Chiny i Malezja podpisały nową umowę w sprawie kolei na wschodnim wybrzeżu. Przedstawiciele obu stron podpisali zmienioną umowę w sprawie budowy linii kolejowej na wschodnim wybrzeżu Malezji (East Coast Railway), która wprowadziła zmiany w kosztach realizacji projektu, wstrzymanego w ubiegłym roku. Pierwotną trasę linii kolejowej skrócono z 688 km do 648 km, natomiast cena budowy jednego kilometra uległa zmniejszeniu z 23,82 mln USD do 16,53 mln USD. Dzięki osiągnięciu porozumienia między Malaysia Rail Link i China Communications Construction Company całkowity koszt inwestycji wyniesie ostatecznie 10,7 mld USD.

12 kwietnia: Chiny i Singapur uczciły 25. rocznicę założenia parku industrialnego w Suzhou. Wspólny park industrialny założony przez oba państwa w 1994 roku przyciągnął ponad 5 tys. zagranicznych firm. Przez cały okres swojej działalności park wygenerował bezpośrednio inwestycje zagraniczne o wartości 31,5 mld USD oraz 800 mln USD wpływów z podatków. Przedsiębiorstwa z ponad 70 państw zarejestrowały swoją działalność, a 500 przedsiębiorstw krajowych i zagranicznych otworzyło swoje laboratoria badawcze w obrębie parku przemysłowego. Ponadto 309 chińskich przedsiębiorstw otrzymało wsparcie przy inwestycjach w 53 państwach i regionach, dzięki czemu utworzono 12 parków przemysłowych odgrywających kluczową rolę w rozwoju inicjatywy Pasa i Szlaku.

15 kwietnia: Chiny zakończyły prace nad dwoma tunelami linii kolejowej z Laosem. China Railway No. 5 Engineering Group zakończyła konstrukcję tuneli Nathong nr 2 i Nateuy nr 2 linii kolejowej łączącej Chiny oraz Laos w prowincji Oudomxay, oddalonej o 400 km od Wientian. Tunele o długości 225 i 1145 metrów zostały wykonane w ciągu dwóch miesięcy, a co za tym idzie trzy miesiące przed zaplanowanym terminem. Do tej pory chiński wykonawca ukończył prace nad pięcioma z dziesięciu tuneli. Linia kolejowa, której budowę rozpoczęto w 2016 roku powinna zostać oddana do użytku w grudniu 2021 roku.

16 kwietnia: Chiny i Malezja przeprowadziły strategiczne rozmowy. Radca Stanu i minister spraw zagranicznych Chin – Wang Yi, spotkał się w Pekinie z sekretarzem generalnym w ministerstwie spraw zagranicznych Malezji - Muhammadem Shahrulem. Przedstawiciele obu stron poruszyli kwestie związane z przyszłością relacji bilateralnych, a także udziału Malezji w inicjatywie Pasa i Szlaku. Wang Yi docenił również szybką reakcję premiera Mahathira Mohamada, który zadeklarował swoją obecność na drugim szczycie poświęconym największej chińskiej inicjatywie.

16 kwietnia: Filipiny wysłały statek do Chin, który weźmie udział w obchodach rocznicy założenia marynarki wojennej Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej. Jonathan Zata, pełniący funkcje rzecznika filipińskiej marynarki wojennej poinformował, że statek BRP Tarlac razem z 400 osobową załogą weźmie udział w obchodach 70. rocznicy założenia chińskiej marynarki wojennej, które odbędą się 23 kwietnia w Qingdao. Według chińskiego rzecznika ministerstwa obrony narodowej w wydarzeniu wezmą udział przedstawiciele z 60 państw. BRP Tarlac jest jednym z największych okrętów marynarki wojennej na Filipinach. Jego całkowita długość wynosi 120 metrów, natomiast szerokość 21 metrów. Statek jest w stanie zabrać na pokład 500

żołnierzy, a także dwa pontony o sztywnym kadłubie, dwie jednostki desantowe oraz trzy helikoptery.

16 kwietnia: Filipiny poszukują prawnych rozwiązań wobec chińskich nielegalnych połowów owoców morza. Minister spraw zagranicznych Filipin poinformował o możliwości uruchomienia działań prawnych przeciwko Chinom w związku z nielegalnym połowem małży na zachodzie Morza Filipińskiego, w regionie rafy Scarborough. Są to kolejne działania zwiększające napięcia między państwami, po tym jak odnotowano zwiększoną aktywność chińskich statków wokół okupowanej przez Filipiny wyspy Thitu.

17 kwietnia: Wietnam przeprowadzi kampanię promocyjną turystyki w chińskich miastach. Narodowa Organizacja Turystyki Wietnamu poinformowała o planach przeprowadzenia kampanii promocyjnej w Chengdu, Chongqing i Shenzhen w połowie maja bieżącego roku. Program ma obejmować przedstawienie polityki turystycznej w Wietnamie oraz występy artystyczne. Organizatorzy planują zainteresować swoją ofertą około 300 chińskich biur podróży, linii lotniczych i organizacji zarządzających przemysłem turystycznym. Według ostatnich badań Chińczycy stanowią 28-30% wszystkich zagranicznych turystów w Wietnamie, a władzom w Hanoi zależy na poprawieniu tego wyniku, zwłaszcza że turystyka jest coraz istotniejszym sektorem gospodarki kraju.

18 kwietnia: w Kambodży odbyło się spotkanie z chińskimi przedsiębiorcami. Przedstawiciele chińskich i kambodżańskich firmy spotkali się w Phnom Penh, aby zbadać możliwości zwiększenia współpracy z zakresu handlu i inwestycji. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele kadry kierowniczej dwudziestu przedsiębiorstw z prowincji Syczuan i tyle samo po stronie Kambodży. Ek Sam Ol, pełniący funkcję prezesa Towarzystwa Przyjaźni Kambodża-Chiny potwierdził, że Chiny są obecnie głównym inwestorem zagranicznym w Kambodży, a firmy z Syczuanu są zaangażowane w różnych sektorach takich jak infrastruktura, energetyka, przemysł odzieżowy, finanse, rolnictwo i turystyka.

19 kwietnia: pierwszy zagraniczny statek przybył do portu w Qingdao na obchody 70. rocznicy założenia Marynarki Wojennej Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej. Singapurska fregata RSS Stalwart jako pierwsza wpłynęła do portu w Dagang, żeby wziąć udział w czterodniowych obchodach 70. rocznicy założenia Marynarki Wojennej Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej, które rozpoczną się 22 kwietnia. Zgodnie z planami w obchodach wezmą udział delegacje z ponad 60 państw i okręty wojenne z ponad dziesięciu.

19 kwietnia: Laos planuje zwiększenie eksportu do Chin. Ministerstwo przemysłu i handlu Laosu przewiduje wzrost eksportu do Chin w 2019 rok do 1,510 mln USD, przy jednoczesnym spadku importu do kwoty 985 mln USD. Będzie to duże wyzwanie dla tego państwa, biorąc pod uwagę podobne prognozy na rok ubiegły. Z planowanego na 2018 rok eksportu na kwotę 1,478 mln USD osiągnięto wynik 1,406 mln USD, natomiast import mimo planowanej wartości 945 mln USD wyniósł ostatecznie 1381 mln USD. Główne towary eksportowe do Chin to ruda piasku,

guma, miedź, banany, kukurydza i nawozy. Z kolei Laos importuje głównie urządzenia elektryczne, pojazdy i części zamienne, sprzęt mechaniczny i elektroniczny oraz stal i wyroby ze stali.

22 kwietnia: Chiny i Laos zrealizują wspólny projekt wzmocnienia linii energetycznych w Wientian. Państwowe przedsiębiorstwo energetyczne Laosu - Electricite du Laos oraz chińska firma China Electric Power Equipment and Technology Co., zrealizują w stolicy państwa projekt, polegający na instalacji nowych linii przesyłowych o napięciu 500 kV i 230 kV. Linie energetyczne będą przesyłać energię z zapór wodnych do użytku mieszkańców Wientian oraz do innych państw. Na chwilę obecną w Laosie działa 61 elektrowni wodnych, ale na przełomie 2020/2021 ma zostać oddanych do użytku 39 nowych elektrowni. Po uruchomieniu wszystkich planowanych zapór około 85% energii z nich uzyskanych będzie sprzedawane do innych państw.

22 kwietnia: podczas wizyty w Chinach prezydent Filipin skupi się na kwestiach gospodarczych. Podczas konferencji prasowej przed wylotem Rodrigo Duterte do Pekinu na drugie forum międzynarodowej współpracy w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku, przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych - Meynardo Montealegre, poinformował, że liderzy dwóch państw skupią się na zagadnieniach dotyczących rozwoju infrastruktury, handlu i inwestycji w relacjach dwustronnych. Montealegre dodał również, że Filipiny nieustannie dążą do wzmocnienia relacji z Chinami i aktywnie wspierają inicjatywę Pasa i Szlaku, o czym świadczy fakt, że na pierwszym forum, które odbyło się w 2017 roku, Rodrigo Duterte także reprezentował Filipiny.

23 kwietnia: Birma i Huawei wzmocnią współpracę z zakresu technologii. Federacja społeczności inżynierskich Birmy podpisała protokół ustaleń z chińską firmą telekomunikacyjną Huawei w sprawie rozwoju współpracy z zakresu technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. Umowa podpisana między stronami będzie obowiązywać przez dwa lata, a w jej ramach będzie prowadzona wymiana doświadczeń, a także zostaną zorganizowane dwa szczyty. Pierwszy zostanie zorganizowany jeszcze w 2019 roku, ale konkretna data zostanie podana po ustaleniu wszystkich szczegółów na spotkaniu przedstawicieli obu stron.

23 kwietnia: birmańska kopalnia i chiński uniwersytet wspólnie utworzą międzynarodowy instytut zawodowy w ramach współpracy regionu Lancang-Mekong. Przedstawiciele kopalni miedzi Wangbao i władze Uniwersytetu Yunnan Miznu podpisały porozumienie w chińskim centrum kulturowym w Rangun, dotyczące powołania międzynarodowej szkoły zawodowej. Podczas ceremonii podpisania dokumentów, charge d'affaires z ambasady chińskiej w Birmie - Li Xiaoyan, powiedział, że utworzenie instytutu stanowi odpowiedź na wezwanie rządu Birmy do zwiększenia współpracy z zakresu kształcenia zawodowego. Dodał również, że zachęca pozostałe państwa regionu Lancang-Mekong do wzięcia udziału w tym programie i działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych swoich obywateli.

25 kwietnia: Radczyni Stanu Birmy przybyła do Pekinu na drugie forum poświęcone inicjatywie Pasa i Szlaku. Aung San Suu Kyi spotkała się z prezydentem Xi Jinpingiem, a następnie z premierem Li Keqiangiem. Premier Chin podkreślił gotowość wzmocnienia współpracy z

Birmą i kontynuacji rozwoju Korytarza Ekonomicznego Chin-Birma. Z kolei Aung San Suu Kyi wyraziła wdzięczność za silne wsparcie Chin dla rozwoju gospodarczego i społecznego Birmy i wyraziła gotowość rozwijania pragmatycznej dwustronnej współpracy w celu osiągnięcia obojmutnych korzyutnych.

25 kwietnia: prezydent Chin spotkał się z Rodrigo Duterte w Pekinie. Podczas spotkania Xi Jinping przyznał, że stosunki dwustronne między państwami osiągnęły pozytywny zwrot i konsolidację w ciągu ostatnich trzech lat, dzięki czemu weszły w nowy etap rozwoju. Zapewnił swojego odpowiednika, iż Chiny będą nadal stanowczo wspierać filipińskie operacje zwalczania przestępczości narkotykowej czy terroryzmu.

25 kwietnia: premier Malezji spotkał się ze swoim chińskim odpowiednikiem w ramach drugiego forum Pasa i Szlaku w Pekinie. Li Keqiang powitał premiera Malezji, który już drugi raz w ciągu niecałego roku przyjechał do Chin. Mahathir Mohamad udzielił poparcia inicjatywie Pasa i Szlaku, a także zachęcił chińskich inwestorów do większego zaangażowania w Malezji. Stosunki między państwami w ostatnim czasie się wzmacniają, o czym wznowienie wspólnych inwestycji takich jak linia kolejowa na wschodnim wybrzeżu Malezji czy projekt nieruchomościowy Bandar Malaysia. Ponadto premier Malezji był świadkiem podpisania trzech protokołów ustaleń dotyczących zwiększenia handlu olejem palmowym, rozwoju parków industrialnych, infrastruktury i hubów logistycznych, a także nowych warunków współpracy przy realizacji projektu Bandar Malaysia.

25 kwietnia: Filipiny nie wykluczają chińskich inwestorów w zadłużoną stocznię. Minister handlu - Ramon Lopez, poinformował, że żadna oferta zakupu zadłużonej stoczni Hanjin Filipiny w Subic Bay nie zostanie zablokowana. Stocznia musi spłacić pożyczki na kwotę 1,3 mld USD z czego 900 mln USD należy się bankom z Korei Południowej, a pozostała część pięciu innym filipińskim pożyczkodawcom. Po ogłoszeniu, że stocznia będzie wystawiona na sprzedaż, pojawiły się wątpliwości odnośnie potencjalnego kupca i zagrożeń dla bezpieczeństwa kraju wynikających z przejęcia tego obiektu. Najwięcej obaw w przestrzeni publicznej budziło hipotetyczne przejęcie stoczni przez Chiny, z którymi Filipiny toczą spór terytorialny na Morzu Południowochińskim. Na chwilę obecną z doniesień medialnych wynika, że zakupem stoczni w Subic Bay jest zainteresowanych co najmniej osiem zagranicznych firm, w tym co najmniej dwie chińskie.

26 kwietnia: premier Tajlandii spotkał się z prezydentem Chin. Prayut Chan-o-cha przybył do Pekinu na drugie forum poświęcone inicjatywie Pasa i Szlaku, gdzie spotkał się z Xi Jinpingem, który zainicjował tą koncepcję w 2013 roku. Politycy zgodzili się, że muszą dołożyć wszelkich starań, mających na celu zwiększenie częstotliwości wymiany polityków na najwyższym szczeblu. Prezydent Chin docenił wkład Tajlandii na rzecz wzmocnienia stosunków dwustronnych, a także wyraził pełne poparcie dla prezydencji tego państwa w ASEAN w 2019 roku. Podczas forum doszło również do podpisania protokołu ustaleń między Chinami, Tajlandią i Laosem w sprawie budowy linii kolejowej łączącej tajska prowincję Nong Khai ze stolicą Laosu.

28 kwietnia: Premier Kambodży spotkał się z liderami Chin w ramach forum Pasa i Szlaku.

Hun Sen spotkał się zarówno z Li Keqiangiem jak i Xi Jinpingiem w Pekinie podczas drugiego forum poświęconego inicjatywie Pasa i Szlaku. Politycy rozmawiali o sposobach wzmocnienia stosunków dwustronnych między państwami. Strona chińska zapewniła, że zachęca swoich inwestorów do zwiększenia obecności w Kambodży. Ponadto w ramach Pasa i Szlaku zapowiedziano realizację takich projektów jak specjalne strefy ekonomiczne i rozwój infrastruktury w Kambodży, zwłaszcza jeżeli chodzi o budowę nowych portów lotniczych i autostrad.

29 kwietnia: prezydent i premier Chin spotkali się z premierem Singapuru. Lee Hsien Loong oraz Xi Jinping oprócz tematów powiązanych z inicjatywą Pasa i Szlaku poruszyli również kwestie przyszłorocznej, trzydziestej rocznicy nawiązania stosunków między państwami. Politycy obu państw zgodzili się, że promocja integracji gospodarczej w regionie jest bardzo ważnym celem, dlatego trzeba przyczynić się do utworzenia synergii między Pasem i Szlakiem oraz programem Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej - ASEAN Connectivity 2025. Z kolei podczas rozmowy z Li Keqiangiem premier Singapuru zwrócił uwagę na przyspieszenie negocjacji nad wielostronną umową o wolnym handlu - Regionalnym Wszechstronnym Partnerstwem Gospodarczym (RCEP), a także Kodeksem Postępowania w sprawie sporów terytorialnych na Morzu Południowochińskim, żeby przywrócić pełną stabilność w regionie.

29 kwietnia: ministerstwo spraw zagranicznych Filipin ostrzega rząd przed chińską firmą Huawei. Ministerstwo spraw zagranicznych zwróciło się między innymi do ministerstwa technologii informacyjnych i komunikacyjnych, krajowej rady bezpieczeństwa oraz krajowej agencji wywiadu z ostrzeżeniem przez używaniem przez pracowników tych jednostek sprzętu firmy Huawei. Ostrzeżenie jest wynikiem decyzji podjętych przez Czechy i Francję, które wydały ograniczenia dla pracowników rządowych związane z posługiwaniem się urządzeniami marki Huawei, w związku z podejrzeniem zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa i jego interesów. Według francuskich agencji wywiadowczych urządzenia Huawei mogą być wykorzystywane przez Chiny do działalności szpiegowskiej poprzez furtki dostępu (tzw. backdoor'y), umożliwiające pominięcie zabezpieczeń urządzeń. Z kolei Japonia zakazała Huawei'owi uczestnictwa w zamówieniach publicznych organizowanych w kraju. Podejrzenia odnośnie działalności Huawei nabierają jeszcze większego znaczenia na Filipinach, zważywszy na fakt, iż firma ta będzie dostawcą sprzętu elektronicznego w programie Bezpieczne Filipiny realizowanego wspólnie z China Telecom, polegającego na utworzeniu systemu monitoringu. Co prawda toczy się w tej sprawie śledztwo na wniosek senatora Ralpa Recto, który zgłosił zastrzeżenia dotyczące użycia urządzeń produkowanych przez Huawei, ale na chwilę obecną chińska firma nie została wykluczona z tego projektu.

II. POLITYKA W ASEAN

1 kwietnia: Wietnamka oskarżona o zabójstwo przyrodniego brata Kim Dzong Una uniknęła kary śmierci. Doan Thi Huong została aresztowana jako podejrzana o zabójstwo przyrodniego brata przywódcy Korei Północnej w lutym 2017 roku na lotnisku w Kuala Lumpur. Druga podejrzana, w tej sprawie, obywatelka Indonezji - Siti Aisyah, została zwolniona z aresztu w ubiegłym miesiącu w wyniku braku obciążających ją dowodów. O to samo dla swojej obywatelki wnioskowały władze Wietnamu. Ostatecznie wycofano wobec Doan Thi Huong zarzut morderstwa (zagrożony karą śmierci) w zamian za spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, do czego się przyznała. Sąd skazał ją na karę trzech lat i czterech miesięcy pozbawienia wolności. Skazana spędziła już dwa lata w areszcie, dlatego może wyjść na wolność już na początku maja, ponieważ Malezja dopuszcza zmniejszenie wyroku o 1/3 za dobre sprawowanie.

1 kwietnia: Malezja ograniczyła maksymalny eksport boksytu. Rząd Malezji przygotował projekt ustawy regulujący maksymalny miesięczny eksport boksytu do 600 tys. ton. Nowe przepisy mają na celu ograniczenie szkód dla środowiska we wschodnim stanie Pahang, a także rozwój nielegalnych kopalni tego surowca. Projekt zawiera również przepisy dotyczące stref buforowych między terenami wydobywczymi a obszarami mieszkalnymi. Z kolei procedura licencjonowania zakłada, że boksyt z kopalni oddalonych o ponad 5 km od portu Kuantan musi najpierw zostać dostarczony do magazynu centralnego, skąd będzie możliwy dalszy eksport. W 2016 roku Malezja wprowadziła zakaz wydobycia boksytu ze względu na zanieczyszczenie rzek i powietrza, a od końca marca bieżącego roku zakaz został zniesiony.

1 kwietnia: Indonezja otworzy trzy nowe specjalne strefy ekonomiczne. Prezydent Joko Widodo podjął decyzję o uruchomieniu programu budowy trzech specjalnych stref ekonomicznych we wschodnim Kalimantanie, północnym Sulawesi i Muluku. Strefy o łącznej powierzchni 2200 hektarów mają zapewnić 120 tys. nowych miejsc pracy oraz nowe inwestycje rzędu 7,73 mld USD. Nowi inwestorzy będą mogli skorzystać z preferencyjnych warunków, dzięki czemu będą zwolnieni z ceł przewozowych, a także uproszczonych warunków dotyczących korzystania z gruntów i zatrudniania pracowników. Zgodnie z nowymi warunkami zagraniczni inwestorzy będą mogli posiadać nieruchomości w strefach ekonomicznych. Program ma na celu zwiększenie inwestycji zagranicznych w Indonezji oraz ożywienie gospodarki, której przyrost w ostatnich latach utrzymuje się na poziomie 5% w skali roku.

1 kwietnia: ćwiczenia Balikatan nie zakładają scenariusza konfliktu morskiego. Podczas konferencji prasowej amerykański dyrektor ds. ćwiczeń wojskowych USA-Filipiny - Chris McPhillips, jednoznacznie stwierdził, że operacje realizowane w ramach Balikatan nie są wymierzone w żadne państwo trzecie, a ich głównym zadaniem jest zwiększenie interoperacyjności między żołnierzami z Filipin i Stanów Zjednoczonych. Dyrektor ćwiczeń dodał również, że scenariusze realizowane przez jednostki obu państw zakładają przeciwdziałanie terroryzmowi, obronie terytorialnej i reagowanie na katastrofy naturalne. Ćwiczenia Balikatan realizowane w ramach traktatu o wzajemnej obronie z 1951 roku rozpoczęły się 1 kwietnia i zakończą się 12 kwietnia.

2 kwietnia: Narodowa Liga na Rzecz Demokracji zdominowała wybory miejskie w stolicy Birmy. Rządząca partia w Birmy wygrała wybory miejskie w Rangun zdobywając 89 ze 105 miejsc w miejskim Komitecie. Pozostałe miejsca zdobyli kandydaci niezależni, a co za tym idzie Partia Unii Solidarności i Rozwoju, składająca się z elit wojskowych nie uzyskała ani jednego miejsca. Narodowa Liga na Rzecz Demokracji, dzięki przytłaczającej wygranej będzie w stanie wybrać następnego burmistrza stolicy. Według oficjalnych informacji w wyborach, które miały miejsce pod koniec marca wzięło udział 3 mln osób uprawnionych do głosowania, ale według Ludowego Sojuszu na rzecz Wiarygodnych Wyborów frekwencja wyniosła poniżej 10%. Niezależna organizacja zajmująca się nadzorowaniem wyborów donosi również o licznych przypadkach nieprawidłowości w lokalach wyborczych uniemożliwiających oddanie głosu.

2 kwietnia: prezydent Filipin ogłosił przegląd wszystkich rządowych umów. Rodrigo Duterte zarządził przegląd wszystkich kontraktów rządowych z przedsiębiorstwami i państwami trzecimi, aby upewnić się, że nie naruszają interesu państwa i jego obywateli. Na konferencji prasowej rzecznik prezydenta - Salvador Panelo, sprecyzował, iż umowy będą analizowane pod kątem naruszenia konstytucji i innych nieprawidłowości. Menardo Guevarra, pełniący funkcję ministra sprawiedliwości, poinformował, że w ramach przeglądu priorytetowo będą traktowane umowy koncesyjne lub umowy między rządem a prywatnymi przedsiębiorstwami, dotyczące usług użyteczności publicznej i pożyczek zagranicznych. W przypadku jakichkolwiek nieprawidłowości rząd Filipin będzie dążył do renegeacji.

2 kwietnia: w Indonezji odbyło się 17. spotkanie Wspólnej Komisji Współpracy ASEAN-Rosja. W Sekretariacie ASEAN w Dżakarcie odbyło się kolejne spotkanie Komisji Współpracy ASEAN-Rosja, któremu przewodniczyli stały przedstawiciel Indonezji w ASEAN - Ade Padmo Sarwono, a także rosyjski ambasador przy ASEAN - Alexander Ivanov. Na spotkaniu uczestnicy skupili się na wdrożeniu decyzji podjętych podczas trzeciego szczytu ASEAN-Rosja, ze szczególnym uwzględnieniem wspólnego oświadczenia w sprawie partnerstwa strategicznego. Ponadto strony opracowały kompleksowy plan działania na rzecz rozwoju współpracy ASEAN-Rosja na lata 2021-2025, który objął takie obszary jak polityka i bezpieczeństwo, edukacja, nauka i technologia. Uczestnicy podkreślili rolę współpracy biznesowej, dlatego wstępnie zaplanowano organizację Forum Biznesu ASEAN-Rosja na listopad 2019 roku.

3 kwietnia: rozpoczęła się rozprawa byłego premiera Malezji w sprawie oszustw wokół funduszu 1MDB. Najib Razak, któremu grozi kara dożywotniego pozbawienia wolności nie przyznał się do żadnego z siedmiu zarzutów postawionych mu w sprawie państwowego funduszu inwestycyjnego 1MDB. Znalazły się wśród nich trzy przypadki przestępczego naruszenia zaufania, trzy zarzuty prania pieniędzy na kwotę 10,3 mln USD oraz jeden nadużycia władzy. Założony przez Najibę fundusz 1MDB w 2009 roku jest przedmiotem śledztw w sześciu państwach, a jemu samemu postawiono łącznie 42 zarzuty. Konsekwentnie zaprzecza, aby jako działalność była niezgodna z prawem, a wszelkie oskarżenia pod swoim adresem utożsamia z atakiem politycznym.

3 kwietnia: Indonezja zainwestuje 84,8 mln w port w Batam. Bambang Eka Cahyana, pełniący funkcję prezesa w Pelindo I, poinformował o nowej inwestycji w port w Batam, mającej na celu modernizację całego kompleksu. Rozbudowa portu jest jednym ze strategicznych celów Malezji. Zwiększenie możliwości przeładunkowych portu zwiększy jego konkurencyjność i stworzy nowe możliwości dla państwa. Na chwilę obecną głównym portem Malezji jest Tanjung Pelepas znajdujący się w dystrykcie Johor. Pelindo I zakupi między innymi nowe żurawie kontenerowe umożliwiające załadunek i rozładunek dużych kontenerowców.

3 kwietnia: ONZ potępia nowe regulacje prawne Brunei. Sekretarz generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych - Antonio Guterres, ogłosił, że wprowadzanie praw szariatu do porządku prawnego państwa przez rząd Brunei narusza podstawowe prawa człowieka. Zgodnie z nowymi regulacjami sodomia, cudzołóstwo oraz gwałt są karane śmiercią (w tym poprzez ukamienowanie), natomiast kradzież amputacją kończyny. Zmiany prawne w Brunei zostały skrytykowane również przez niektórych polityków z państw Zachodu, a także wpływowych ludzi showbiznesu.

5 kwietnia: w Tajlandii odbyło się 23. spotkanie ministrów finansów państw ASEAN oraz 5. spotkanie ministrów finansów ASEAN i prezesów Banków Centralnych. W Chiang Rai na północy Tajlandii odbyły się kolejne spotkania ministrów finansów państw członkowskich ASEAN i prezesów Banków Centralnych. Uczestnicy podpisali ósmy protokół dotyczący liberalizacji usług finansowych w ramach umowy ramowej ASEAN. Oprócz tego uczestnicy omówili postępy w realizacji projektu Wspólnoty Gospodarczej ASEAN 2025 i współpracy finansowej ASEAN, w tym kluczowe inicjatywy na rzecz dalszej integracji systemów płatności w regionie.

5 kwietnia: siedem osób zginęło w starciu między filipińską armią a ekstremistami muzułmańskimi. Rzecznik dowództwa armii w zachodnim Mindanao – pułkownik Gerry Besana, poinformował, że w mieście Patikul, położonym w prowincji Sulu w starciu pomiędzy żołnierzami i bojownikami grupy Abu Sajjafa zginęło trzech żołnierzy i czterech ekstremistów, natomiast 22 osoby zostały ranne. Wymiana ognia między stronami trwała około 30 minut, a zaatakowany oddział realizował misję, mającą na celu schwytanie odpowiedzialnych za zamach bombowy ze stycznia. Grupa Abu Sajjafa jest powiązana z tzw. Państwem Islamskim, a jej oddział w Patikul jest dowodzony przez Hatiba Hajana Sawadjaana. Według organizacji wywiadowczych to właśnie ta grupa jest odpowiedzialna za zamach bombowy w kościele ze stycznia bieżącego roku na Filipinach, w wyniku którego zginęło 20 osób a 100 zostało rannych.

6 kwietnia: Malezja wycofuje się z ratyfikacji Statutu Rzymskiego Międzynarodowego Trybunału Karnego. Minister spraw zagranicznych Malezji - Saifuddin Abdullah, poinformował o podjęciu decyzji w sprawie Statutu Rzymskiego Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK). Sojusz Nadziei w obawie przed możliwością zamachu stanu zdecydował, że nie ratyfikuje statutu, a co za tym idzie nie przystąpi do Międzynarodowego Trybunału Karnego. Politycy rządzącej koalicji obawiają się wykorzystania sprawy członkostwa w MTK do celów politycznych i doprowadzenia do zamachu stanu.

7 kwietnia: zdaniem ministra spraw zagranicznych Filipin, Stany Zjednoczone są jedynym sojusznikiem militarnym. Teodoro Locsin, pełniący funkcję ministra spraw zagranicznych stwierdził, że Stany Zjednoczone są jedynym militarnym sojusznikiem jakiego Filipiny potrzebują. Tego rodzaju stanowisko stoi w sprzeczności z podejściem Rodrigo Duterte, który od czasu przejścia najwyższego urzędu w państwie dąży do polepszenia relacji z Chinami kosztem sojuszu z USA. Mimo zwiększających napięć na Morzu Południowochińskim i aktywności chińskich statków wokół okupowanej przez Filipiny wyspy Thitu, prezydent Duterte zakwestionował możliwość efektywnego udzielenia wsparcia przez amerykańskie siły zbrojne w razie otwartego konfliktu z Chinami. Zdaniem Rodrigo Duterte skomplikowana procedura wyrażenia zgody na użycie sił zbrojnych przez amerykański kongres, czyni traktat o wzajemnej obronie z 1951 roku mało efektywnym.

8 kwietnia: trzy rosyjskie okręty wojenne wpłynęły do portu w Manili. Dwa rosyjskie niszczyciele (Admirał Tributs i Vinogradov) oraz i tankowiec przyłynęły na pięciodniową wizytę. Od początku roku jest to już drugi raz, kiedy rosyjskie okręty zacumowały w stolicy Filipin (na początku stycznia trzy rosyjskie statki marynarki wojennej przybyły z wizytą mającą na celu promocję pokoju i współpracy). Okręty wzięły udział we wspólnych ćwiczeniach z zakresu komunikacji i nawigacji oraz szybkiego reagowania w kryzysowych sytuacjach. Liczba wzajemnych wizyty okrętów wojskowych i wspólnych manewrów w najbliższym czasie ulegnie zwiększeniu, a to za sprawą umowy o współpracy marynarek wojennych Rosji i Filipin, której podpisanie wstępnie zaplanowano na lipiec bieżącego roku.

9 kwietnia: żonie byłego premiera Malezji zostaną postawione nowe zarzuty. Rosmah Mansor została kolejny raz zatrzymana przez komisję antykorupcyjną w sprawie zarzutów korupcyjnych. Żona byłego premiera Najiba Razaka, usłyszała w październiku ubiegłego roku 17 zarzutów prania brudnych pieniędzy, a w listopadzie kolejne dwa dotyczące przyjęcia łapówek. Tym razem jest podejrzana o przyjęcie korzyści majątkowych w wysokości 1,22 mln USD podczas realizacji projektu montażu paneli słonecznych dla szkół we wschodnim stanie Sarawak.

10 kwietnia: Wietnam rozbudowuje swoje instalacje na wyspach w archipelagu Spratly. Zgodnie z raportem opublikowanym przez amerykański think tank - Asia Maritime Transparency Initiative (AMTI), Wietnam kontynuuje rekultywację wysp i rozbudowę infrastruktury na Morzu Południowochińskim. Władze z Hanoi dysponują 49 posterunkami rozmieszczonymi na 27 obiektach w archipelagu Spratly (składających się z raf i 10 wysepek). W wyniku procesu rekultywacji udało się już odzyskać 40 akrów ziemi. Ponadto rozbudowano pas startowy i zbudowano 4 hangary dla samolotów nadzoru morskiego i zwiadowczych.

10 kwietnia: Armia Arakanu zaatakowała posterunek policji w Birmie. Ministerstwo informacji poinformowało, że około 200 rebeliantów należących do Armii Arakanu zaatakowało posterunek policji w Mrauk U, w wyniku czego zabito dwóch policjantów oraz żonę jednego z nich. Członkowie rządu Birmy stwierdzili, że Armia Arakanu dopuściła się aktu terroryzmu, atakując nie tylko policjantów, ale również członków ich rodzin. Rzecznik Armii Arakanu - Khine Thu Kha,

potwierdził przeprowadzenie ataku na posterunek policji, podczas którego ucierpiało sześć osób. Zaprzeczał jednak doniesieniom o jakichkolwiek ofiarach śmiertelnych czy porwaniach.

12 kwietnia: Indonezja i Korea Południowa podpisały kontrakt na zakup trzech łodzi podwodnych. Minister obrony Indonezji - Ryamizard Ryacudu, podpisał w Bandung protokół ustaleń z przedsiębiorstwem Daewoo Shipbuilding and Marine Engineering (DSME) na zakup trzech łodzi podwodnych typu Chang Bogo (209/1400) o łącznej wartości 1,1 mld USD. Będą to już kolejne trzy okręty, ponieważ pierwsze dwa tej samej klasy zostały dostarczone do Indonezji w sierpniu 2017 i kwietniu 2018 roku, a trzeci na mocy umowy o transferze technologii powstał już w Indonezji. Oprócz tych sześciu okrętów marynarka wojenna Indonezji będzie dysponować jeszcze dwoma okrętami typu Cakra (209/1300) zbudowanymi na początku lat 80. w niemieckiej stoczni Howaldtswerke-Deutsche Werft GmbH (HDW) w Kilonii, które przeszły modernizację w Korei Południowej w latach 2004-2006 i 2009-2012.

12 kwietnia: Birma i Sri Lanka dążą do wzmocnienia współpracy. W Naypyidaw odbyło się trzecie posiedzenie komisji ds. współpracy bilateralnej między Birmą i Sri Lanką, w którym wzięli udział między innymi minister współpracy międzynarodowej Birmy - U Kyaw Tin, a także minister spraw zagranicznych Sri Lanki - Tilak Marapana. Przed posiedzeniem komisji Tilak Marapana spotkał się z Aung San Suu Kyi, z którą tematy związane z zacieśnieniem współpracy między państwami na forach regionalnych i wielostronnych, w tym w inicjatywie Zatoki Bengalskiej oraz na forum ONZ. Przedstawiciele obu stron zobowiązali się również do zwiększenia wymiany urzędników na najwyższych stanowiskach, jak również intensyfikacji współpracy z zakresu handlu i inwestycji.

13 kwietnia: kandydaci na prezydenta wzięli udział w ostatniej debacie przed wyborami w Indonezji. Urzędujący prezydent Joko Widodo oraz jego kontrkandydat – Prabowo Subianto wzięli udział w ostatniej debacie, która była zdominowana przez tematy związane z podatkami. Indonezja jest zmuszona do walki z procederem polegającym na uchylaniu się od podatków. Wpływy z podatków w państwie powinny wynosić 15% PKB, natomiast na chwilę obecną wskaźnik ten wynosi tylko 11%. Prabowo zadeklarował zwiększenie elastyczności podatkowej, a także obniżenie podatku od osób fizycznych do 8%, natomiast program Joko Widodo nie jest do końca sprecyzowany, jeżeli chodzi o tą wrażliwą kwestię jaką są podatki. Według ostatnich sondaży obecny prezydent Indonezji cieszy się 55% poparciem.

15 kwietnia: prezydent Filipin podpisał najwyższy w historii kraju budżet. Po miesiącach opóźnienia, prezydent Rodrigo Duterte podpisał ostatecznie budżet na rok 2019 w wysokości 71,5 mld USD. Brak porozumienia między wyższą i niższą izbą parlamentu doprowadziły do kilkumiesięcznego opóźnienia. Władze Filipin obniżyły również cel wzrostu gospodarki z 7-8% do 6-7%. Filipiny jako jedna z najszybciej rozwijających się gospodarek w Azji dąży do osiągnięcia wzrostu gospodarczego na poziomie 6,5-7,5% w 2020 i 2021 roku.

17 kwietnia: prezydent Birmy ogłosił amnestię z okazji pierwszego dnia tradycyjnego nowego roku. Prezydent Win Myint ogłosił, że 9535 więźniów obywatelstwa birmańskiego i 16

cudzoziemców zostało ułaskawionych w związku z obchodami Nowego Roku. Według doniesień zdecydowana większość więźniów objętych amnestią to przestępcy narkotykowi, natomiast tylko dwóch z nich to więźniowie polityczni. Wśród uwolnionych osób nie znaleźli się jednak dziennikarze agencji prasowej Reutera, którzy zostali skazani za posiadanie tajemnic państwowych i są w trakcie kolejnej apelacji.

17 kwietnia: w Indonezji odbyły się wybory powszechne. O siódmej rano czasu lokalnego rozpoczęły się wybory prezydenckie i parlamentarne w Indonezji. Ponad 190 mln uprawnionych do głosowania udało się do 800 tys. lokali wyborczych, gdzie mogli oddać swój głos albo na obecnie urzędującego Joko Widodo, albo na jego kontrkandydata Prabowo Subianto. Zwycięzca zostanie zaprzysiężony w październiku bieżącego roku, natomiast swój urząd będzie sprawował do 2024 roku. W celu zabezpieczenia wyborów rząd rozdysponował 600 tys. funkcjonariuszy policji i żołnierzy. Wyborcy oprócz głosowania na prezydenta mogą również wziąć udział w wyborach parlamentarnych, w których zostanie wyłonionych 575 parlamentarzystów na pięcioletnią kadencję.

18 kwietnia: tajaska agencja wywiadowcza uzyskała nowe uprawnienia. Zgodnie z nowymi regulacjami prawnymi Narodowa Agencja Wywiadowcza Tajlandii może uzyskiwać informacje „wszelkimi możliwymi sposobami” w przypadku zagrożenia stabilności państwa. Decyzja na wniosek urzędu państwowego lub osoby fizycznej musi zostać zaakceptowana przez premier. Ustawa została zatwierdzona przez rząd wojskowych w oczekiwaniu na wyniki wyborów z ubiegłego miesiąca, która mają zostać opublikowane przez Komisję Wyborczą dopiero 9 maja.

18 kwietnia: według nieoficjalnych wyników Joko Widodo pozostanie prezydentem Indonezji. Joko Widodo na podstawie nieoficjalnych wyników wyborów ogłosił swoje zwycięstwo w starciu z byłym generałem Prabowo Subianto, którego pokonał również w 2014 roku. Według najnowszych informacji obecny prezydent uzyskał poparcie wynoszące 55%, czyli więcej niż połowa obywateli uprawnionych do głosowania. Joko Widodo poinformował także, że otrzymał już gratulacje od 20 głów innych państw. Podobnie jak to było w 2014 roku Prabowo Subianto uważa, iż wybory zostały sfałszowane, ponieważ on według badań exit polls przeprowadzonych przez jego sztab to on uzyskał poparcie większości głosujących. Oficjalne wyniki wyborów zostaną przedstawione przez indonezyjską Komisję Wyborczą w maju.

19 kwietnia: premier Malezji ogłosił wznowienie projektu Bandar Malaysia. Mahathir Mohamad poinformował o wznowieniu projektu nieruchomościowego Bandar Malaysia, po dwóch latach od jego zawieszenia. Za projekt będą odpowiedzialne te same firmy co w pierwotnym założeniu, a mianowicie będzie to joint-venture, w skład którego wejdzie malezyjska firma Iskandar Waterfront Holdings oraz chińska China Railway Engineering Corp (CREC). Decyzja została ogłoszona zaledwie tydzień po wznowieniu projektu budowy linii kolejowej na wschodnim wybrzeżu (East Coast Railway), w który również zaangażowane są Chiny. Projekt Bandar Malaysia w obecnej formie zakłada budowę Parku Ludowego i 10 tys. tanich mieszkań, przy czym część powierzchni zostanie zarezerwowana na stację kolejową, gdyby w przyszłości wznowiono rów-

niez projekt budowy szybkiej kolei do Singapuru (Kuala Lumpur-Singapur). W początkowej wersji inwestycja była wyceniona na 1,7 mld USD, jednak nie podano, ile wyniosą całkowite koszty po zmianach w projekcie. Ogłoszono jedynie, że firmy zaangażowane w budowę zgodziły się na wpłacenie zaliczki za grunty w wysokości 121,04 mln USD.

20 kwietnia: były Sekretarz Generalny ASEAN zmarł w wieku 82 lat. Rodolfo Severino Jr w latach 1998-2002 pełnił funkcję 10. Sekretarza Generalnego Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej. Był obywatelem Filipin i przez ostatnich kilka lat zmagał się z komplikacjami dotyczącymi choroby Parkinsona, co najprawdopodobniej doprowadziło do zgonu. Rodolfo Severino od 1965 roku pełnił również szereg innych funkcji, był między innymi ambasadorem w Malezji i konsulem generalnym w Houston w USA.

23 kwietnia: Sąd Najwyższy Birmy drugi raz odrzucił apelację dziennikarzy agencji Reutersa. Wa Lone i Kyaw Soe Oo zostali aresztowani w grudniu 2017 roku za posiadanie dokumentów zawierających tajemnice państwowe, po czym zostali skazani na karę 7 lat pozbawienia wolności. W rzeczywistości badali sprawę zabójstwa dziesięciu członków muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja przez wojsko i ekstremistów buddyjskich w zachodnim stanie Arakan, za co zostali uhonorowani nagrodą Pulitzera w kategorii dziennikarstwa międzynarodowego w kwietniu bieżącego roku. Sędzia Sądu Najwyższego - Soe Naing, po ogłoszeniu wyroku nie udzielił żadnych dodatkowych informacji. Knut Ostby, pełniący funkcję szefa biura ONZ w Birmie ogłosił, że wyrok sądu jest rozczarowujący, dlatego ONZ nadal będzie monitorowała sytuacji dziennikarzy.

23 kwietnia: połączenie kolejowe pomiędzy Kambodżą i Tajlandią zostało wznowione po 45 latach. Premier Kambodży – Hun Sen oraz premier Tajlandii - Prayut Chan-o-cha, wspólnie wzięli udział w ceremonii otwarcia połączenia kolejowego między państwami, które zostało zawieszane 45 lat temu. Szefowie rządów obu państw wzięli udział w podróży z dworca kolejowego Khlong Luek w Tajlandii do stacji Poipet w prowincji Banteay Meanchey, której trasa wynosi 386 km. W czasie wspólnej podróży premier Tajlandii wstępnie wyraził zgodę na przekazanie 140 km używanych torów kolejowych Kambodży, która zmagają się z deficytem stali i słabo rozwiniętą infrastrukturą kolejową. Oprócz inauguracji połączenia kolejowego obie strony podpisały umowę regulującą transgraniczny transport towarów drogą kolejową, a także zapowiedziano utworzenie czterech nowych, międzynarodowych przejść granicznych, które zostaną zorganizowane w miejscu punktów kontrolnych położonych w Anses (prowincja Preah Vihear), Chup Koki (prowincja Oddar Meanchey), Phnom Dei (prowincja Battambang) i Thma Da (prowincja Pursat). Podczas konferencji prasowej minister robót publicznych i transportu Kambodży - Sun Chanthol, poinformował, że ze względu na niewielkie rozmiary obecnej stacji kolejowej Poipet, Kambodża zbuduje większą stację kolejową w gminie Stung Bot, co wpłynie pozytywnie na podróżowanie pasażerów i transport dóbr.

23 kwietnia: druga apelacja dziennikarzy agencji prasowej Reutersa została oddalona przez Sąd Najwyższy Birmy. Wa Lone i Kyaw Soe Oo zostali aresztowani w grudniu 2017 roku

za posiadanie dokumentów zawierających tajemnice państwowe, za co zostali skazani na siedem lat pozbawienia wolności. Podczas rozprawy stwierdzili, że przygotowywali reportaż poświęcony zabójstwom dziesięciu osób, należących do mniejszości muzułmańskiej Rohingja, popełnionych przez wojsko i ekstremistów buddyjskich w zachodnim stanie Arakan. W kwietniu bieżącego roku otrzymali nagrodę Pulitzera w kategorii reportaż międzynarodowy. Sędzia Sądu Najwyższego - Soe Naing, po tym jak odrzucił apelację złożoną przez adwokatów dziennikarzy, nie wydał żadnego oświadczenia ani argumentacji. Jest to o tyle dziwne, że jeden z policjantów potwierdził wersję wydarzeń przedstawianych przez oskarżonych, polegającą na tym, iż to policjanci, którzy dokonali ich zatrzymania podłożyli dziennikarzom wrażliwe dokumenty. Decyzja Sądu Najwyższego została szeroko skrytykowana przez państwa Zachodu, natomiast szef biura ONZ w Birmie - Knut Ostby, zapowiedział również, iż sprawa dziennikarzy będzie dalej monitorowana.

23 kwietnia: Komisja Wyborcza Tajlandii dąży do dyskwalifikacji antyrządowego polityka.

Thanathorn Jungroongruangkit należący do partii Future Forward został oskarżony przez Komisję Wyborczą o posiadanie udziałów w firmie medialnej po zarejestrowaniu swojej kandydatury do marcowych wyborów, co stanowi naruszenie prawa wyborczego. Według nieoficjalnych wyników wyborów partia Future Forward zajęła trzecie miejsce, zdobywając 5,2 mln głosów i razem z partią Pheu Thai, która zajęła drugie miejsce sprzeciwiają się rządowi wojska w kraju i dążą do pełnej demokratyzacji Tajlandii. Thanathorn utrzymuje, że swoje udziały w grupie medialnej sprzedał 8 stycznia, przed dokonaniem rejestracji do wyborów. Jeżeli polityk zostanie uznany winnym otrzyma roczny zakaz udziału w wyborach. Ponadto grożą mu zarzuty karne związane z zakwestionowaniem wyników wyborów w związku z niedopełnieniem przez niego formalności, za co grozi mu kara 10 lat pozbawienia wolności i zakaz prowadzenia działalności politycznej przez okres 20 lat.

26 kwietnia: rząd Birmy po raz drugi w tym miesiącu ułaskawia niemal 7000 więźniów.

Prezydent Win Myint udzielił bezwarunkowej amnestii 6948 więźniom, odsiadującym wyroki w więzieniach w całym kraju. Pierwsza grupa ponad 9000 więźniów została zwolniona z aresztów 17 kwietnia ze względu na obchody tradycyjnego Nowego Roku w Birmie. Prezydent w swoim oświadczeniu stwierdził, że amnestia dowodzi dobrej woli rządu i poszanowania praw człowieka. Uwaga większości mediów skupia się jednak na odrzuceniu apelacji przez Sad Najwyższy w sprawie dwóch dziennikarzy agencji prasowej Reutera, którzy odsiadują wyrok 7 lat pozbawienia wolności za posiadanie dokumentów zawierających tajemnice państwowe.

27 kwietnia: Birma znosi zakaz wyjazdu dla krajowych pracowników do państw regionu.

Birmańskie media poinformowały o decyzji ministerstwa pracy, które po niemal pięciu latach uchyliło zakaz wysyłania pracowników zatrudnionych na stanowisku pomocy domowej do Singapuru, Tajlandii, Makau i Hongkongu. Zakaz został wprowadzony w związku z doniesieniami o złym traktowaniu i innych nadużyciach wobec Birmańczyków zajmujących się pomocą domową w tych państwach. Przedstawiciele ministerstwa pracy oraz Federacji Agencji Zatrudnienia Zagranicznego Birmy spotkali się między innymi z członkami singapurskich agencji pośrednictwa pracy, aby opracować mechanizmy ochrony pracowników pochodzących z Birmy.

28 kwietnia: Tajlandia przeprowadziła próbę ceremonii koronacji króla zaplanowanej na początek maja. W Bangkoku przeprowadzono próbę generalną koronacji króla Maha Vajiralongkorn (RAMA X), która będzie pierwszą od 70 lat w tym kraju, po tym jak jego ojciec Bhumibola Adulyadej zmarł w październiku 2016 roku. Ceremonia koronacyjna odbędzie się w dniach 4-6 maja, a jej koszt wyniesie 31 mln USD, co stanowi zaledwie 1/3 kosztów pogrzebu poprzedniego króla.

28 kwietnia: ponad 270 pracowników komisji wyborczych zmarło w wyniku przepracowania podczas liczenia głosów. 17 kwietnia w Indonezji zorganizowano połączone wybory prezydenckie i do parlamentów krajowego i regionalnych w celu obniżenia kosztów. Frekwencja wyniosła około 75% przy liczbie 193 mln uprawnionych do głosowania w ponad 800 tys. lokalach wyborczych. Rzecznik Generalnej Komisji Wyborczej - Arief Priyo Susanto, poinformował, że z wycieńczenia zmarło 272 pracowników komisji wyborczych, a 1878 zachorowała, ponieważ liczenie głosów odbywało się ręcznie. Biorąc pod uwagę skalę wyborów w Indonezji oficjalne wyniki zostaną ogłoszone dopiero 22 maja, jednak na podstawie nieoficjalnych wyników zwycięzcą wyborów prezydenckich został Joko Widodo.

29 kwietnia: prezydent Indonezji nie wyklucza zmian w rządzie przed objęciem drugiej kadencji. Według wstępnych wyników wyborów prezydenckich Joko Widodo wygrał z Prabowo Subianto o około 10 punktów procentowych, a co za tym idzie pozostanie na swoim stanowisku na drugą kadencję. Na podstawie ostatniego wywiadu udzielonego przez Widodo gazecie Tempo można wywnioskować, że będzie kontynuował swoją politykę zapoczątkowaną podczas pierwszej kadencji. Skupi się zatem na zwiększeniu zagranicznych inwestycji w kraju oraz reformie edukacji. Indonezyjscy analitycy ze szczególną uwagą przyglądają się obecnemu ministrowi finansów - Sri Mulyani Indrawati, który cieszy się dobrą opinią, ale możliwe, że to właśnie on może zostać zastąpiony przez inną osobę.

29 kwietnia: Indonezja zatrzymała 12 wietnamskich rybaków po incydencie na Morzu Południowochińskim. Indonezyjski wiceadmirał zachodniej floty- Yudo Margono, potwierdził doniesienia, iż łódź patrolowa marynarki wojennej została staranowana przez dwa statki wietnamskiej straży przybrzeżnej, po tym jak indonezyjska jednostka zatrzymała wietnamską łódź rybacką, która nielegalnie wkroczyła na wody wokół wysp Natuna (Indonezja nazywa ten obszar wodny Morzem Natuńskim). Wietnamska łódź rybacka zatonała podczas kontaktu z indonezyjskim statkiem w wyniku czego 12 rybaków zostało aresztowanych przez żołnierzy, natomiast kolejnych dwóch wyłowiła wietnamska straż przybrzeżna, po tym jak uciekli z indonezyjskiego okrętu.

30 kwietnia: prezydent Indonezji podjął decyzję o przeniesieniu stolicy państwa z zatłoczonej wyspy Jawa. Minister ds. planowania - Bambang Brodjonegoro, poinformował na konferencji prasowej, iż Joko Widodo wyraził zgodę na przeniesienie stolicy kraju na wschód archipelagu. Obecna stolica – Dżakarta, jest jednym z najbardziej zatłoczonych miast na świecie. Zamieszkuje ją 10 mln osób, a straty dla budżetu spowodowane wzmożonym natężeniem ruchu

wynoszą 7,04 mld USD rocznie. Ponadto niskie położenie stolicy czyni ją podatną na powódzie, co jest dużym zagrożeniem dla mieszkańców. Koszty przeniesienia stolicy nie zostały jeszcze oszacowane, ale ministerstwo finansów ma opracować system finansowania umożliwiający udział prywatnych inwestorów w tym przedsięwzięciu. Według agencji informacyjnej Antara najbardziej prawdopodobnym kandydatem na nową stolicę Indonezji jest Palangkaraya w centralnej prowincji Kalimantan na wyspie Borneo.

KOMENTARZ:

W trzeciej pod względem wielkości demokracji na świecie odbyły się wybory powszechne. 17 kwietnia przeprowadzone zostały w Indonezji połączone wybory prezydenckie i do parlamentów krajowego i regionalnych, co miało na celu obniżenie kosztów. Komisja Wyborcza musiała sprostać dużemu wyzwaniu. Na archipelagu składającym się z 17 tys. wysp ponad 190 mln uprawnionych do głosowania obywateli oddało swój głos na kandydata na stanowisko prezydenta kraju. Oprócz tego 24 tys. kandydatów walczyło o 20 tys. miejsc w parlamentach krajowym i regionalnych. Żeby głosowanie mogło się odbyć zorganizowano ponad 800 tys. lokali wyborczych, w których znalazło się 6 mln pracowników odpowiedzialnych za przeprowadzenie i nadzorowanie wyborów.

Z uwagi na skalę tego przedsięwzięcia oficjalne wyniki zostaną podane do wiadomości publicznej 22 maja, jednak na podstawie nieoficjalnych doniesień i badań exit polls zwyciężcą po fotel prezydencki ogłoszono obecnego lidera państwa, a mianowicie Joko Widodo. Pokonał on swojego przeciwnika Prabowo Subianto już drugi raz, ponieważ w poprzednich wyborach z 2014 roku również odniósł zwycięstwo (wtedy Joko Widodo uzyskał 53,14% poparcia, Prabowo Subianto 46,85%). Zgodnie z dotychczasowymi wynikami Widodo uzyskał 55% głosów, natomiast jego kontrkandydat średnio o około 10 punktów procentowych mniej.

Decydujący głos w tegorocznych wyborach należał do ludzi młodych o czym świadczą statystyki. Według danych ponad 80 mln osób uprawnionych do głosowania (40% elektoratu) stanowili obywatele w wieku 18-35 lat. Obaj kandydaci w trakcie swoich kampanii starali się zdobyć poparcie tej grupy. Joko Widodo używał podczas swoich wystąpień swojego hologramu, był aktywny w mediach społecznościowych i nawiązywał w swoich wystąpieniach do popularnych serii telewizyjnych. Prabowo Subianto próbował sobie zjednać wyborców bardziej pragmatycznym podejściem, dlatego deklarował walkę z bezrobociem, które według danych Banku Światowego wynosi 15,8%. Z badań wynika jednoznacznie, że wśród ludzi młodych dominuje jednak duża niechęć wobec polityki, będąca wynikiem wszechobecnej korupcji i nadużyć, co skutecznie utrudnia politykom zdobycie ich zaufania.

Biorąc pod uwagę ostatnie wybory w Tajlandii czy w Indiach można jasno stwierdzić, że mimo swojej złożoności, wybory na Indonezji przebiegły sprawnie i bez większych incydentów czy protestów, które mogłyby zaburzyć przebieg wyborów, stanowiących fundament demokracji. Niestety kilka dni po zamknięciu lokali wyborczych zaczęły pojawiać się w mediach niepokojące informacje i dramatycznie rosnącej ilości zgonów pracowników

zajmujących się kolekcjonowaniem i liczeniem karto do głosowania. Rzecznik Generalnej Komisji Wyborczej - Arief Priyo Susanto, w oświadczeniu z 29 kwietnia poinformował o 311 zgonach i ponad 2 tys. przypadków choroby wśród pracowników komisji, spowodowanych głównie przez wycieńczenie co doprowadziło do udaru lub ataku serca. Niewątpliwie świadczy to o tym, że cięcia w kosztach przeprowadzenia wyborów oraz ich skala bezpośrednio doprowadziły do przepracowania członków komisji wyborczych.

Pierwsze wyniki wyborów od razu wywołały dyskusje dotyczące polityki Joko Widodo i składu jego rządu na czas drugiej kadencji. W jednym z pierwszych wywiadów jakie udzielił pod koniec kwietnia gazecie Tempo nie wykluczył możliwości pewnych zmian kadrowych. Na te zmiany prawdopodobnie będziemy musieli poczekać do czasu jego zaprzysiężenia na drugą kadencję w październiku, ale już teraz specjaliści zastanawiają się nad przyszłością obecnego ministra finansów - Sri Mulyani Indrawati. Na podstawie opinii analityków można prognozować, że Joko Widodo będzie kontynuował swoją raczej spokojną politykę, gdzie duży nacisk zostanie położony na zwiększenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Indonezji, reformę edukacji czy walkę z dyskryminacją religijną i etniczną. Z drugiej jednak strony w Indonezji, podobnie jak to jest w Stanach Zjednoczonych, obowiązuje limit dwóch kadencji na stanowisku prezydenta, a co za tym idzie Joko Widodo nie będzie mógł się ubiegać o trzecią kadencję w 2024 roku. Z tej perspektywy działania nowego prezydenta Indonezji mogą nabrać dużo bardziej zdecydowanej formy lub się zradyzalizować.

Jednego można być pewnym, otóż prezydent Widodo będzie musiał sprostać licznym wyzwaniom. Dowodem na to może być ostatni incydent na Morzu Południowochińskim z udziałem indonezyjskiego okrętu patrolowego KRI Tjiptadi 381, który został staranowany przez wietnamski statek nadzoru połowów (Vietnam Fisheries Resources Surveillance, VFRS) - KN-213. Była to odpowiedź na przechwycenie wietnamskiego statku rybackiego, który znalazł się na wodach wokół wysp Natuna (przez Indonezyjczyków akwen nazywany jest Morzem Natuńskim), będącymi pod kontrolą Indonezji. Podczas całej operacji 12 wietnamskich rybaków zostało aresztowanych przez załogę indonezyjskiego statku, natomiast dwóch pozostałych uciekło i zostali przejęci przez wietnamskie statki. Napięcia na linii Dżakarta-Hanoi mogą eskalować, ponieważ według danych indonezyjskiego ministerstwa rybołówstwa z lutego bieżącego roku, ponad połowa nielegalnych połowów od 2014 roku (276 z 488) zostało dokonanych przez wietnamskich rybaków. Minister rybołówstwa Indonezji - Susi Pudjiastuti, zapowiedział już wznowienie kontrowersyjnej praktyki, która była wstrzymana przez kilka miesięcy, polegającej na publicznym spalaniu i zatopieniu przejętych łodzi rybackich. Najbliższy „pokaz” odbędzie się 4 maja, podczas którego dojdzie do zatopienia 51 przejętych kutrów, które w dużej części należały do wietnamskich rybaków.

Warunkiem sine qua non ograniczenia tego typu incydentów jest przeprowadzenie przez Joko Widodo negocjacji z państwami regionu poświęconych zasięgowi granic morskich i wyznaczeniu wyłącznych stref ekonomicznych. Będzie to jednak proces długotrwały i skomplikowany z uwagi na chińskie roszczenia na całym Morzu Południowochińskim i obszarów wchodzących w skład tzw. *dziewięciu kresek*.



OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

